

Mikkjal Helmsdal, leiðari á filmsverkætlan:

Av týdningi at halda fast við røturnar

- Menningin gongur ímóti eini størri globalisering og tá er tað av týdningi at halda fast við sínar røtur og sín samleika, sigur Mikkjal Helmsdal, sum hevur tikið stig til eina verkætlan, har fimtan ungfólk úr Føroyum, av Bornholm og av Álandi gjøgnum filmsmiðilin arbeiða við tí norðurlenska samleikanum.

TURID KUJLBRO

Norðbúgar, Oyggjábúgar er felagsheit og felagsvenjdi í norðurlensku filmsverkætlanini, sum Mikkjal Helmsdal fekk hugskotið til fyrri einum ári síðani. Hon gongur út uppá at brúka filmsmiðilin til at skapa samstarv millum ung í ymsiskum portum av Norðurlondum. Verkætlanin er farin av bakkastokki og fríggjadagin í hesi vikuni savnast allir luttakarnir á Bornholm.

Høvuðspersónarnir í verkætlanini eru fimtan ungfólk í aldrinum 20-25 ár, 5 úr Føroyum, 5 av Bornholm og 5 av Álandi.

- Hesi búgva øll í smáum og lutfalsliga avbyrgdum samfeløgum. Ung hugsa ofta ikki um seg sjálv sum norðurlenskar borgarar, sum føroyingar ella sum

bornholmarar, men heldur sum ung, ið eru partur av einum altjóða universellum mentunarumhvørvi. Tankin aftan fyri verkætlanina er at ung fólk helst onnur ung við ymiskari bakgrund og at tað fær tey at grunda og hugsa meiri um seg sjálvi og sín uppruna. Og tað skuldi filmurin helst avspeglar, sigur Mikkjal Helmsdal, leiðari á verkætlanini.

Stórri innlit

Hví júst filmsmiðilin verður brúktur til hesa verkætlanina er partvis tí, at Mikkjal Helmsdal kennir fólk í hesi vinnuni, og tí at filmsmiðilin er væl egnaður til endamálið.

- Tað er í grundini video vit arbeiða við og tað er stórur munur á filmi og video. Tey ungu skulu vónandi fáa nakað burtur úr fakliga. Tey skulu læra at brúka

miðilin bæði tekniskt og til at siga eina søgu. Umframt fáa eitt stórri innlit í, hvat tað er at vera norðbúgv samstundis sum tey skapa eitt produkt, bæði filmin og dokumentfilm, sum verður gjørdur samstundis. Hesi seinni fer at verða vistur fyrri eini breiðari áskoðarfjöldi í øllum trimum londunum.

- Tað sum kemur burtur úr verkætlanini verður bæði til frama fyrri einum avmarkaðum bólk, men eisini fyrri einum breiðum ungdómspublikum. Vit vóna sjálvandi og stíla fram í móti, at úrslitið verður eitt dygdargott avrik, sum fer at seta eitt skump í menningina av lokalum video-verkstøðum í øllum trimum londunum, sigur Mikkjal Helmsdal.

Um tað hevur týdning av varpa ljós á tað at vera norð-

búgv, nú globaliseringin hevur tikið dik á seg, sigur Mikkjal Helmsdal.

- Tað hevur týdning at gera vart við tað norðurlenska, sum er í stórari kapping við alt annað. Fyri 20 árum síðani var tað norðurlenska ein sjálfvígja, so er ikki longur. Norðurlenska sjónarhornið má kappast ímóti nógvum, menningin gongur ímóti eini globalisering og í hesi menningini er tað av týdningi at halda fast við sínar røtur og sín samleika.

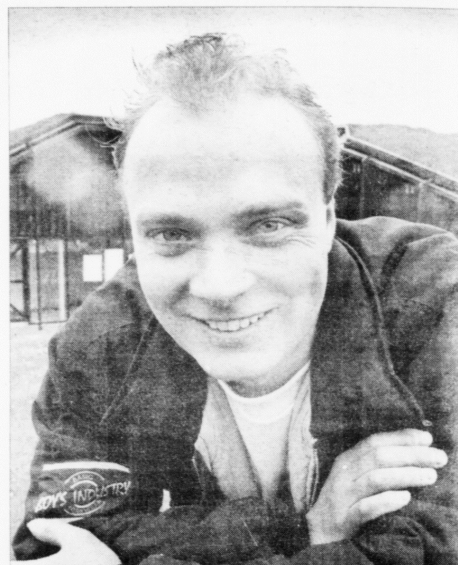
Stórur áhugi

Lýst hevur verið eftir luttakarum í teimum trimum londunum, sum eru við í ætlanini, og áhugin hevur verið stórur. Luttakarnir hava ymiska bakgrund, og stór krøv verða sett teimum.

- Ungfólkini binda seg til at vera við í verkætlanini, til hon er liðug, sigur Mikkjal Helmsdal.

Ein føroyingur, ein álandingur og ein bornholmar verða lærari og vegleiðari hjá teimum ungu samstundis sum teir eisini eru samskiparar hjá hvørjum bólk sær.

Føroysku luttakarnir í filmsverkætlanini hittast síðsta leygarmorgun í Sjónvirpi Føroya. Tey eru Katrin Apol, Rúnar Reistrup, Hogni Jacobsen, Martin Simonsen og Elsebeth Justinussen. Hans Petur Hansen er samskipari í føroyska partinum.

Mikkjal Helmsdal er stigtakari og leiðari á verkætlanini Norðbúgar, Oyggjábúgar

Føroyingurin er Hans Petur Hansen, myndamaður í Sjónvirpi Føroya, álandingurin er Pitte Törnroth, filmsleikstjóri, og bornholmarin er Thomas Brandt, myndamaður og leikstjóri. Hann hevur seinnu árin undirvíst í filmslist á ymsum lærustovnum.

Fríggjadagin hittast ungfólkini á Bornholm, har tey fara undir at skriva eitt filmshandrit.

- Allir triggir bólkarnir hava framman undan fingið boð um at gera nokur uppskot um eitt handrit. Tey skulu eisini arbeiða uppskotini ígjøgnum, áðrenn tey hittast á Bornholm, til at kunna leggja tey fram fyrri hinum. Tá ið vit hittast tosa vit um uppskotini, so taka vit av tí besta ella taka vit tað besta burtur úr øllum og gera eitt nýtt uppskot, sigur Mikkjal Helmsdal.

A páskum hittast tey í Føroyum, tá ið upptøknar verða gjørdar, og síðani aftur á Álandi um mánaðarskiðið juni-juli, tá ið filmurin verður redigeraður og annars gjørdur liðugur. Meðan ungfólkini arbeiða við verkætlanini verður ein

dokumentarfilmur gjørdur um sjálva arbeiðstilgongdina.

- Tey ungu koma at kenna hvønn annan rættliga væl. Tey fara at arbeiða og búgva saman - í alt í ein heilan mánaða. Og tá ið tey ikki eru saman hava tey kortini samband við hvønn annan, sigur Mikkjal Helmsdal.

Verkætlanin verður fíggið av ymsum stovnum og kostnaðurin liggur um 850.000 krónur, tá ið tænastur og annað eru íroknað. Útreiðslurnar liggja um 600.000 krónur. Nordisk Institut á Álandi, har Mikkjal Helmsdal er leiðari, og Norðurlandahúsið í Føroyum fígga broðurpartin. Nordisk Kulturfond, Styringsgruppen for kultur og mediesamarbejde i Norden umframt Styringsgruppen for born- og ungdomskultur i Norden fígga eisini.

Sjónvirpi Føroya, sum letur útgerð til upptøknar í Føroyum, visir filmin til heystar. Hann verður eisini vistur á TV Áland og TV2 Bornholm, sum letur útgerð til upptøknar av dokumentarfilmnum.

Mynd: Álvur Haraldsen

Rokna ikki við verkfalli enn

Partarnir arbeiðdu í gjár við at viðgera umfatandi sáttmálastrukturellar broytingar, sum Reiðarafelagið hevur stungið út í kortið

Dagfinn Olsen
Mynd: Jens Kr. Vang

Allan gjár gingu menn aftur og fram niðri á Hotel Hafnia. Har fara nevnilga sáttmálasamráðingarnar millum manningarfelögin og Reiðarafelagið fram.

Hóast sáttmálin var settur at ganga út á miðnætt í gjár, so tóktist ikki, sum nakar roknaði ið verkfalli júst tá. Lagið var sum heild gott og nakað eftir døgurða í gjár varð enn arbeitt partana millum við redaktionellum sáttmálasurningum.

Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag,

held seg ikki kunna siga stórvegis í gjár um gongdina, annað enn, at enn vóru tey stóru málini ikki til viðgerðar.

Tað er Føroya Reiðarafelag, sum hevur sagt sáttmálin við manningarfelögin upp og Óli Jacobsen hevur áður fært fram, at Fiskimannafelagið sum so ikki hevði nakað stórvegis ímóti at halda fram við gamla sáttmálanum.

Semingsmenninir John Rajani og Niels Sørensen høvdu í gjár góðar vónir, men váttaðu, at tað vóru umfatandi sáttmálastrukturellar broytingar, sum Reið-

arafelagið setti fram. Millum annað er uppskot viðvíkjandi manningarportum um at fara frá eykaportum til eina býttisskipan, har eftir ávisum reglum verður roknað í prosentum.

Annars mettu semingsmenninir, eins og Óli Jacobsen, at trupulleikar neyvast stungu seg upp viðvíkjandi Føroya Fiskimannafelag, men møguliga við onkrum av hinum manningarfelögunum. Møguliga yvirmonnum.

Men í gjár var ikki komið so langt við samráðingunum, at til bar at siga nakað ítökiligt og semings-

Tað er Føroya Reiðarafelag, sum hevur sagt sáttmálin við manningarfelögin upp og Óli Jacobsen hevur áður fært fram, at Fiskimannafelagið sum so ikki hevði nakað stórvegis ímóti at halda fram við gamla sáttmálanum

menninir gjørdur vart við, at tað als ikki var vist, at nakað av tí, ið arbeitt varð við, bleiv veruleiki. Semingsmenninir mettu, at enn rókst einki fyrri verkfalli, men løgdu afturat, at

slíkt er altíð ilt at meta um. Óli Jacobsen held eftir døgurða í gjár lagið framvegis vera gott á monnum, og hann segði, at í øll árin, hann hevði verið við til samráðingar, so mundi hava

eydnast at funnið eina loysn í 9 av 10 forum, so hann var bjartskygdur. Ikki fyrr enn í dag er nakað meira ítökiligt at frætta av Hotel Hafnia.